

toriših smotno narodno obrambno delo, kateremu bi naj doprineslo glaven delež obmejnih učiteljskih inteligenc. Učiteljska inteligenca bi naj bila v vsestranskem pogledu glavna nositeljica narodnega življenja. Ni več časa, da se še to delo v naprej pušča v nemar.

Naša gospodarska organizacija

Zadružnikom Učiteljske samopomoči

Uprava vam je zadnje dneve v mesecu februarju razposlala poštno položnice za nakazilo članskih prispevkov za 3 smrtne primere: 479—481. Umrli so: Wudler Peter — Celje, Ševnik Franjo — Fara pri Kočevju in Varl Ludvik — Poljčane. Samski člani nakazujejo po din 16—, zakonski pari pa po din 31—. Zamudniki naj poravnajo tudi vse zaostanke.

Učiteljska tiskarna

—t Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani priporoča naslednje zbirke knjig:

1. Zbirka za din 50—: Kunc: Veterinarska higiena in živinoreja. Oblak: Naša praščijereja. Teržan: Kmetovalčev svetovalec. Wenko: Kmetijsko kokošarstvo. Wenko: Več dobre krme. Wenko: Sto pojasnili o umnem travništvu. Wester: Življenje čebel.
2. Zbirka za din 50—: Čermelj: Ljudska astronomija. Sadar: Lan in konoplja. Spiller: Planšarstvo.
3. Zbirka za din 20—: Brežnik: Klic Gorjancev. Jeran: Zastava v vetru. Winkler: Cesta čez Resje. Zupanc: Stari Hrk. Tovornik: Stara pravda. Wester: Življenje čebel.
4. Zbirka za din 3—: Zirovnik: Narodne pesmi za mladino, 3 zvezki.
5. Zbirka za din 1—: Marolt: Narodne himne in domorodne pesmi.
6. Zbirka za din 25—: Baukart: Marko Senjanin, slovenski Robinzon. Dimnik: Kralj Aleksander I. Flere: Babica pripoveduje. Korban: Vitomilova železnica. Kosem: Ej, prijateljki! Silih: Nekoč je bilo jezero. Riha-Pfibil: Povest o svatbi kralja Jana.
7. Zbirka za din 30—: Zupan: Belokranjske pripovedke. Vaštetova: Mejaši. Milkovič: Pravljice iz gozda. Meško: Našim malim. Krašohorska: Pripovedka o vetru. Karafiat-Bračič: Kresničice.
8. Zbirka za din 40—: Milkovič: Pravljice iz gozda. Korban: Iz mojih temnih dni. Lah: Češke pravljice. Flere: Slike iz živalstva. Ewald-Holeček: Mati narava pripoveduje. Erjavec: Kitajske narodne pripovedke. Anatol le Braz: Islandska velika noč. Flere: Pripovedne slovenske narodne pesmi.
9. Zbirka za din 50—: Suchy: Staroindijske basni. Rapč: Tisoč in ena noč. Brinar: Pohorske bajke. De Amicis: Srce.
10. Zbirka za din 100—: Erjavec-Flere: Zbrani spisi: Fran Erjavec, Franc Levstik, Matija Valjavec, Josip Stritar, Simon Jenko, Anton Martin Slomšek, Janko Kersnik. Slovenske pesnice in pisateljice.

—t **Važno sporočilo!** Knjigarna Učiteljske tiskarne dovoljuje cenjenemu učiteljskemu obročno odplačevanje knjig, ki jih pri njej naroči.

Mladinska matica

—mm Sedma številka »Našega roda, ki je pravkar izšla, prinaša sledečo vsebino:

Tone Seliškar: ABC rudarskih šolarjev (konec); Anton Ingolič: Sirote (nadaljevanje); Georgij Rajčev: Irinkina dušica; Georgij Rajčev: Materina kletev; Pavel Kunaver: Slovanski meč; Zdravko Oevirk: Pesem o sreči; Albin Zalaznik: Življenje na Kitajskem; * * * Ura; Tone Ljubič: Dobropoljske lutke; Vilim Kunst: Za tri dinarje elektrike (nadaljevanje); Slavko Hotko: Zgodba brez besed; Jože Zupančič: Pojdi, Minka! Zapri dur... Venceslav Winkler: Mlinar Fičafej (pesem); Disney - Gaspari: Noctova barka (nadaljevanje); Leopold Pajk: Kaparji; Angela Vodetova: Kaj pa mi? * * * Strah; Krastača; Lov; Drobne zanimivosti; Mladina piše; Uganke itd. — Številka je izredno bogato ilustrirana, saj prinaša samo ta zvezek nad 60 ilustracij, katere so prispevali: Evgen Rajčev, Fran Mihelič, Hinko Smrekar, Slavko Hotko, Oton Gaspari, Penčo Georgijev in drugi. — Na naslovni strani je slika: »Tri radovedne muce« od Alojzija Vizjaka.

—mm V 5. številki »Učitelja« je izšel v srbohrvaškem jeziku članek J. Ribičiča Slovenska mladinska književnost 1918.—1938., v katerem govori tudi o veliki važnosti Mladinske matice za razvoj mladinske književnosti.

—mm V članku »Naše mladinske revije« piše »Jutro« od 17. II. t. l. med drugim tudi tole: Tudi »Naš rod« stopa letos v jubilejno 10. leto. Med mladino si je v teh letih pridobil velik krog čitateljev, zlasti pod iniciativnim uredništvom Josipa Ribičiča. Urednik sam je s celo vrsto svojih mladinskih knjig najbolj čitan mladinski pisatelj in med otroci splošno priljubljen. »Naš rod« je danes naš najboljši mladinski list, prispevki so izpod peresa naših najboljših mladinskih pisateljev, krasijo ga pa ilustracije Pirnata, Smrekarja, Miheliča, Goloba in drugih. — Z uvodno povestjo je zastopan A. Ingolič, poleg njega se najpogosteje oglašajo v prozi Strniša, Bevk, Kunaver, Zupanc in dr., v poeziji pa J. Samec, Kunčič, Mara Tavčarjeva i. dr. — V zadnjih

številkah je zastopano tudi nekaj odlične bolgarske proze, saj je prav v tej naši bratški državi mladinska literatura na višku, in se v tem pogledu lahko marsikaj naučimo od nje.

—mm V februarjski številki »Mladinskega lista«, ki izhaja v Chicagu, so izšle kot ponatisi iz »Našega roda« »Uganke za cicibančke«, »Pesem o črvu« od Zdravka Oevirka in »Prosimo! Hvala!«

—mm »Ljubljanski zvon« prinaša v svoji dvojni letošnji številki ugodno oceno o Ribičičevem »Mihu in Jakcu«, ki je izšel v ponatisu v Gorici.

—mm Glavna ekspedicija 7. številke »Našega roda« se je izvršila 28. februarja.

—mm Ker večbarvno slikanico »Dedek Miha« tiskarna ne more izvršiti do velike noči, izide za konec šolskega leta.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—pev Prihodnji pevski tečaj bo 24., 25. in 26. marca t. l. v prostorih Glasbene Matice v Ljubljani. Začetek tečaja bo 24. marca ob 10. uri dopoldne. Prvi dan bodo vaje od 10. do pol 13. ure in od pol 16. do 19. ure. Tečaj je obvezen za vse, tudi za one, ki se turneje ne nameravajo udeležiti. S seboj naj prinesejo člani in članice zaradi ponovnega fotografiranja koncertne obleke. — Tajništvo.

Šolski radio

—r XXI. Torek, 7. marca: »Od Ljubljane do Varne«. O vtisih s potovanja po Bolgariji, o bolgarskih krajih, ljudeh in njihovem življenju bo govorila gđ. Katarina Špur. II.—III.

Petek, 10. marca: Obisk v tovarni gumastih izdelkov »Semperit Kranja«. Dialog v obliki reportaže; vodi g. Mirko Demšar. Razpored: 1. V skladišču: Latex — gumijevo mleko — surovina za izdelavo gume. 2. Delovni odmor: Pridobivanje latexa in vrste latexa. 3. Laboratorij. 4. V posameznih oddelkih: gumijevo platno, gumijeve pete, žoge, galoše, gumijaste cevi itd. II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, dne 5. marca ob 17. uri predavanje: Gospodarska navodila in tržna poročila.

Stanovska organizacija JUU Iz društev Vabila

— JUU SRESKO DRUŠTVO ZA SREZ LENDAVA bo zborovalo v soboto dne 11. marca, ob 10. uri, v Beltinčih, in sicer v šoli. — Predaval bo tov. sreski šolski nadzornik Antauer. — Za odbor predsednik.

— JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO RADOVLJICA se bo udeležilo učiteljskega tabora, ki se bo vršil dne 11. marca 1939, ob 9. uri v filharmonični dvorani v Ljubljani.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU se bo dne 11. marca 1939, udeležilo učiteljskega tabora v Ljubljani. Članstvo se naproša, da se tabora v polnem številu udeleži in s tem dokaže svojo stanovsko zavest ob priliki jubileja naše organizacije.

— JUU SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA. Ker je 11. marca uradna učiteljska konferenca, se vrši društveno zborovanje šole 19. marca, in ne 11., kakor je bilo objavljeno. Ura in dnevni red ostaneta ista. — Pri zborovanju 6. februarja smo nabrali za češke begunce 450 din.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU bo zborovalo v soboto, dne 18. marca t. l., na državni ljudski poizkusni šoli Bežigrad v Ljubljani. — Dnevni red: 1. Ob 8. uri hospitacija na poizkusni šoli Bežigrad. 2. Po hospitaciji kratka konferenca. 3. Kratko zborovanje z običajnim dnevnim redom. — Vsi tovariši, ki se nameravajo udeležiti tega zborovanja, se naprošajo, da javijo svojo udeležbo po dopisnici društvenemu tajniku najkasneje do 8. marca. — Odhod iz Novega mesta z vlakom ob 4.20. Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU bo zborovalo 11. marca t. l. v Gornji Radgoni z začetkom ob pol 10. uri. Običajni dnevni red je izpolnjen s predavanjem šolskega svetnika, g. J. Krošla: Narodni in gospodarski vidiki in gospodinske ter kmetško nadaljevalne šole. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GOR. bo zborovalo v soboto, dne 11. marca 1939., ob pol 9. uri v dvorani ljudske univerze v Mariboru (Slomškov trg — Kazino poslopje) z običajnim dnevnim redom. — Ob 11. uri se bo vašilo istotam skupno zborovanje JUU društev Maribor, levi breg, in Sv. Lenart v Slov. gor., na katerem bo predaval tov. Julij Kontler o sodobnem čitalno-pisalnem pouku v elementarnem razredu. Sreski šumarski referent pa bo predaval o gozdarstvu (s filmom). K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO LAŠKO. I. Po soglasnem sklepu našega zadnjega zborovanja se udeležimo 11. marca velikega učiteljskega tabora v Ljubljani, ki se vrši ob 9. uri v Filharmonični dvorani. Prosimo, da

se tabora udeležite v čim večjem številu, vsaj pa vsi tisti, ki ste glasovali za udeležbo. — II. Prosimo nujno, da vsi šolski upravitelji javite na naslov M. Pavčić, učitelj, Trbovlje, imena poverjenikov Mladinske matice. Tov. Pavčić, referent M. M. v našem društvu, bi rad — v svrhu poživljenja te akcije — stopil v stik z njimi! — III. Prosimo, da javijo šol. upravitelji predsedniku našega društva, če bodo naročili zemljevid našega sresa (stenski), ki ga izda U. T. za ceno din 180—, odnosno 220—. Prosimo, da se našemu pozivu — v vseh točkah — gotovo odzovete.

Odbor.

— JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG zboruje v soboto, dne 11. marca t. l. ob pol 10. uri dop. v dvorani Ljudske univerze v Mariboru, Slomškov trg. Razen običajnih točk bo na sporedu volitev skupščinskih delegatov, bolj točno situacijsko poročilo, dalje obravna najaktualnejših stanovskih, pedagoških in službenih zadev. Najbolj zanimiva točka pa bo predavanje tov. Josipa Kontlerja o sodobnem čitalno-pisalnem pouku v elementarnem razredu (z veliko tiskanico!). Vabimo k udeležbi (ob 11. uri) tudi vse mariborske mestne in okoliške tov. interese in naše zaslužne pedagoške delavce! — Po zborovanju bo po možnosti predaval o pogozdovanju g. inž. Miklavčič. — Ob pol 9. uri se naj isti dan istotam zberejo k seji člani upravnega in nadzornega odbora! Članarinski dolžniki — smo v tednih »spokorjenja« — storite svojo dolžnost! Pri tem zanimivem zborovanju pokažimo enkrat našo 100 odstotno udeležbo! — Predsednik.

Poročila

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V ŠOSTANJU je zborovalo dne 12. februarja t. l. v Šostanju. Udeležba je znašala 86 %.

Takoj po otvoritvi je nastopil s svojim predavanjem »Pouk o elektriki v sodobni ljudski šoli« strokovni učitelj Kunst Vilim. V dnevrem predavanju je s številnimi ponazorili in eksperimenti pokazal, kako lahko na preprost in cenen način poučujemo mladino o razmeroma težkih in čisto zapletenih pojavih elektrike. V ta namen je pripeljal s seboj vsa ponazorila, ki jih je izdelal sam ali pa jih izdeluje skupno z učenci. Malo katero predavanje je do sedaj tako navdušilo članstvo, kakor ravno to. Sledili bi mu še in še, pa je žal ura prekinila njegova izvajanja, kar dokazuje, da si učiteljstvo želi sličnih predavanj in da je odbor pravilno razumel potrebe članstva, ko je stavil slične teme v svoj program. Njegovo kolekcijo učil je takoj odkupil ravnatelj meščanske šole v Zalcu, ki se je tudi udeležil predavanja.

Po debati so bili sprejeti sledeči sklepi: 1. Njegovo delo, ki je že pripravljeno za tisk v besedi in sliki, naj založi Učiteljska tiskarna, s tem bo učiteljstvo dobilo potreben in koristen priročnik.

2. Njegova učila naj založi isto tako Učiteljska tiskarna, da si bodo šole lahko oskrbele primerna in cenena učila.

3. Mladinska matica pa naj v razširjeni obliki in v samostojni publikaciji izda njegovo delo, ki izhaja v letošnjem letniku »Našega roda«. Služil naj bi kot priročnik za učence.

Pri vsem tem naj posreduje naša stanovska organizacija.

Za tem je predsednik podal poročilo o situaciji. Na osnovi tega so bili sprejeti sledeči sklepi:

1. Organizacija naj zastavi vse sile, da se prepreči ukinitve Učit. Samopomoči.

2. Društvo pristopi kot član k mariborski Pedagoški centrali.

3. Za poverjenika Mladinske matice je izvoljen tov. Kramer iz Velenja.

Soglasno in z ogorčenjem je bil sprejet predlog tovarišice Trubejve, v katerem protestira proti nekulturnemu napadu na tovarišico Vodetovo in se priključujemo vsej kulturni javnosti z željo, da naj bi ostal ta primer ocene resnično osamljen v zgodovini slovenske kritike.

Mencej Martin, preds. Robinščak Sr., taj.

+ JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO RADOVLJICA je zborovalo dne 11. februarja 1939, v Lescah.

Navzočih 45 članov.

Po objavi dopisov je poročal tov. Jožko Serajnik v situacijskem poročilu o razmerah v naši organizaciji, napredovanju, predlogih za povišanje prejemkov, novih nastavitvah, dolgovi za »Popotnika« in »Slovenskega učitelja« in o dodeljenih tovariših, ki jim pripadajo dnevnice in potni stroški. Po poročilu o človekoljubnih ustanovah in akcijah za ukinitve pravilnika je članstvo sprejelo sklep, da učiteljstvo radovljiškega sresa, zbrano na svojem zborovanju v Lescah dne 11. februarja 1939., odobrava akcijo JUU za ohranitev človekoljubnih ustanov Samopomoči in poziva vodstvo, da vztraja v tem boju do upravičene zmage.

V svrhu izterjave dolgovi za »Popotnika« in »Slovenskega učitelja« je bil sprejet pred-

MENJALA BI SLUŽ. MESTO

na Blanci ob Savi z mestom ob progji Dobova—Zidani most, Ljubljana—Poljčane ali na dolenski progji. Dopisi na upravo »Učit. tovariša«.

log, da društvo zaprosi upravi obeh omenjenih pedagoških revij za točen seznam šol, ki še niso poravnale zaostalih dolgov. Seznama bosta predložena sreskemu načelnstvu.

Za referenta Mladinske matice je bil izvoljen tov. Vidovič Ivan.

Sledilo je predavanje ravnatelja Državnega osrednjega zavoda za žensko domačo obrt g. Boža Račića iz Ljubljane o temi »O domačih obrtih«. Predavatelj je v zanimivem in obširnem referatu seznanil zborovalce o postanku in razvoju vseh naših domačih obrtih in o organizaciji in delovanju Državnega osrednjega zavoda v Ljubljani. Krasne izdelke v narodnem vezenju in čipke je predavatelj pokazal še s skioptičnimi slikami. Za izčrpano predavanje se je članstvo predavatelju toplo zahvalo. Na predlog tov. Beblerja je sklenilo članstvo, da zaprosi društvo Drž. osrednji zavod za tri statve, na katerih se bodo tovariši(ce) učili tkanja.

Društvo se bo udeležilo v soboto, 11. marca, Učiteljskega tabora v Ljubljani.

Habič Anton, preds. Mlekuž Vlad., tajnik.

Novosti na knjižnem trgu

—k Vrata v svobodo. V dobrovoljski knjižnici, katere I. zvezek je izdala »Sreska organizacija Jugoslavije v Ljubljani« je priobčeno ob priliki 20-letnice Jugoslavije nadvse aktualno delo Rajka Pavlina »Vrata v svobodo«. 20 let je že minilo od tistih slavnih trenutkov, ko so se naši dobrovoljci zmagovito vračali v svojo domovino, vračali s polno zavestjo, da so doprinesli največje žrtve za svobodo lastne domovine. Javnost je že skoraj povsem pozabila ogromne zasluge dobrovoljcev, položene na oltar domovine, zato je prav, da se ji osveži spomin. V uvodu te knjižnice čitamo, da je dobrovoljec dolžan ne-sebično delati in se žrtvovati ne le v vojnem času, temveč tudi v miru v duhu dobrovoljske požrtvovalnosti. Zato izdajajo dobrovoljci knjižico »Vrata v svobodo«, katere namen je, da v poljubni propagandni obliki seznanijo svoje rojake s pravo, nepovrjeno zgodovino težkega dela in žrtev naših najodličnejših ljudi za ostvareitev svobodne, srečne in velike domovine Jugoslavije, osvetljujejo pri tem posebno slovenski delež pri teh zmagovitih naporih — da bodo znali ceniti svobodo in darovane žrtve. — Knjižica je izšla v zelo veliki nakladi in zato je cena le 2 din, s poštnino 3 din. Delo, ki so ga naši dobrovoljci započeli s knjigo »Kladivarji Jugoslavije«, se bo nadaljevalo z Dobrovoljsko knjižnico. Priporočajte knjižico predvsem mladini, ki mora spoznati, da: Žrtev iz dobre volje je najmočnejša in najsvetejša!

—k Socialni problemi slovenske vasi. Socialno ekonomski institut v Ljubljani, ki izdaja revijo »Tehnika in gospodarstvo«, priznava zaradi razprav o najbolj perečih problemih Slovenije, je posvetil še posebno pozornost socialnim problemom slovenske vasi, ki jih obravnava v 2. in 3. številki zbirke študij. V 1. zvezku razpravlja dr. Ivo Pirč o »Asanaciji naselja« in pa o »Prehrani prebivalstva«. V 2. priobčuje Filip Uratnik referat »Poljedelsko delavstvo v Sloveniji« in Hrvoj Maister »Zaposelitev kmetijske prebivalstva«. V tej zbirki priobčenji referati so bili podani na kmetijski anketi, ki se je vršila v času od 29. maja do 3. junija 1938, v Ljubljani. Naglasiti je treba, da je v teh referatih zbrano nadvse dragoceno gradivo, ki osvetljuje slovensko vas z najrazličnejših vidikov njenih potreb in borb za obstanek. — Učiteljstvo, ki se prav v poslednjem času posveča z vso vnemo proučevanju našega podeželja, predvsem pa proučevanju razmer v katerih živi slovenska šolska mladina, bo našlo v novih dveh številkah »Zbirke študij« obilo dragocenega gradiva in tudi pripomočkov in napotkov pri svojem delu. Številčno obdelano in utemeljeno gradivo bo lahko marsikomu služilo pri novi anketi Učiteljskega pokreta. Cena 8 din vsakemu nad 120 strani obsegajočemu zvezku je tako minimalna, da jo bo zmogel vsakdo.

—k Victor Hugé: Izbor proze. Strani 100. Priredila S. Exel. Založila Knjižna založba tiskarne Merkur v Ljubljani. 10. zvezek »Male knjižnice«. Cena broš. 15 din, vez. 20 din. Prejeli smo deseti zvezek zbirke »Mala knjižnica«, ki je s tem končala prvo serijo. Iz te zbirke pripovednih spisov velikega francoskega pesnika Hugoja, ki jo je priredila prof. S. Exel in jo opremila tudi z uvodom in potrebnimi pripombami, stopa pred nas resnično velik predstavnik velikega naroda. — Izbor obsega 7 stvari in značilnih odlomkov: Pariz, Leto 1832., vrnitev, Pot navzdol, Mačke zaslišujejo miši, Temnica, Mali Gavroche. — »Mala knjižnica« je izdala že devet različnih leposlovnih in eno prirodoslovno knjigo. Vsak zvezek je samostojen in skrbno opremljen. — Ilustrirana in s skicami opremljena je izšla dr. B. Škerlja antropološka razprava »Človek« (nastanek in razvoj človeških ras). Cena zbirke 10 broš. zvezkov 120 din, vez. 180 din.

Tudi za učiteljstvo je

Zadruga državnih uslužbencev

za nabavo potrebščin v Ljubljani, (Nabavljalna zadruga) Vodnikov trg št. 5

Stanovska dolžnost vsega zavednega učiteljskega bi morala biti, da se včlanijo v to zadrugo in da kupuje v njej vse svoje potrebščine. Deleži po din 100—, vpisnina din 5—, Blago prvovrstno, postrežba točna, cene konkurenčne, ob koncu leta ristro. — Vpišite se takoj! — Telefon št. 44-21